

Grad Prestranek d.d.
Na Gradu 9
6258 Prestranek

PREDHODNA OCENA VPLIVOV NA OKOLJE

---

za OPPN za Grad Prestranek
Priloga k pobudi za pripravo OPPN

Domžale, september 2020

PREDHODNA OCENA VPLIVOV NA OKOLJE

Domžale, september 2020

Naročnik:	Občina Postojna Ljubljanska cesta 4 6230 Postojna
Ime plana:	OPPN Grad Prestranek
Območje plana:	občina Postojna
Ime dokumenta:	Predhodna ocena vplivov na okolje za OPPN Grad Prestranek Priloga k pobudi za pripravo OPPN
Izdelovalec:	IPSUM, okoljske investicije, d.o.o. Ljubljanska 72 1230 Domžale
Številka projekta:	375/20
Vodja projekta:	Aleksander Jenko, univ. dipl. inž. gozd.
Podpis in žig:	
Sodelovali:	<u>Ipsum, d.o.o.:</u> Nataša Zupančič, univ. dipl. biol., mag. posl. ved Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem. Tanja Sunčič, univ. dipl. biol. <u>Prostorsko načrtovanje Aleš Mlakar s.p.:</u> dr. Aleš Mlakar, univ. dipl. inž. kraj. arh. <u>Arrea d.o.o.:</u> Rok Velikonja., univ. dipl. inž. arh.
Ključne besede:	Grad Prestranek, Občinski podrobni prostorski načrt, Občina Postojna, namenska raba prostora, vplivi na okolje, vode, kulturna dediščina, narava, varovanje zdravja ljudi, oskrba s pitno vodo

KAZALO VSEBINE

1. SPLOŠNI OPIS IN UVODNA POJASNILA	5
1.1 OZADJE IN OPIS PROJEKTA	5
1.2 NAMEN PREDHODNE OCENE VPLIVOV NA OKOLJE	5
1.3 VSEBINA PREDHODNE OCENE VPLIVOV NA OKOLJE	5
1.4 METODOLOGIJA IZDELAVE PREDHODNE OCENE VPLIVOV NA OKOLJE	5
2. OPIS PLANA IN NJEGOVE GLAVNE ZNAČILNOSTI	6
2.1 IME IN OBMOČJE IZVAJANJA PLANA	6
2.2 IZHODIŠČA PLANA	6
2.2.1 Stanje in značilnosti prostora	9
2.3 KRATEK OPIS NAMERAVANIH UREDITEV V OKVIRU PLANA	13
2.4 PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN RAVNANJE Z NJIMI	16
3. IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO PREDHODNE OCENE VPLIVOV NA OKOLJE	17
3.1 ZAKONSKE IN STROKOVNE PODLAGE	17
4. PREDHODNA OCENA VPLIVOV NA OKOLJE.....	19
4.1 TLA.....	19
4.1.1 Stanje.....	19
4.1.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv	19
4.1.3 Ocena vplivov	19
4.1.4 Omilitveni ukrepi	21
4.2 VODE	22
4.2.1 Stanje.....	22
4.2.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv	22
4.2.3 Ocena vplivov	22
4.3 NARAVA.....	24
4.3.1 Stanje.....	24
4.3.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv	24
4.3.3 Ocena vplivov	24
4.3.4 Omilitveni ukrepi	26
4.4 KRAJINA	27
4.4.1 Stanje.....	27
4.4.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv	27
4.4.3 Ocena vplivov	27
4.4.4 Omilitveni ukrepi	28
4.5 KULTURNA DEDIŠČINA	29
4.5.1 Stanje.....	29
4.5.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv	31
4.5.3 Ocena vplivov	31
4.5.4 Omilitveni ukrepi	32
4.6 HRUP	33
4.6.1 Stanje.....	33
4.6.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv	33
4.6.3 Ocena vplivov	33
4.7 JAVNA RAZSVETLJAVA	34
4.7.1 Stanje.....	34
4.7.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv	34
4.7.3 Ocena vplivov	34
4.7.4 Omilitveni ukrep	34

5. ZAKLJUČEK.....35

SLIKE

Slika 1: Prikaz širšega območja obravnave.....	6
Slika 2: Prikaz veljavne namenske rabe prostora na območju OPPN za Grad Prestranek	8
Slika 3: Prikaz lokacije jam Spodmol 1 pod Babo in Spodmol 2 pod Babo glede na evidenco naravnih vrednot	10
Slika 4: Razlika med starim (zelen trikotnik – leto 1955) in novim (rdeč krog – leto 2020) položajem obeh naravnih vrednot	10
Slika 5: Prikaz dejanske rabe na območju OPPN	11
Slika 6: Prikaz kulturne dediščine na območju OPPN.....	12
Slika 7: Prikaz poplavnih in vodovarstvenih območij na širšem območju OPPN.....	13
Slika 8: Prikaz obstoječega stanja na območju obravnavanega OPPN.....	14
Slika 9: Prikaz predvidenega stanja na območju obravnavanega OPPN	15
Slika 10: Prikaz območij predlagane spremembe namenske rabe prostora na območju obravnavanega OPPN	15
Slika 11: Prikaz predvidenih lokacij za parkirišča na območju obravnavanega OPPN.....	21
Slika 12: Hidrogeološka karta širšega območja OPPN.....	25
Slika 13: Prikaz posestva v Franciscejskem katastru.....	30
Slika 14: Shema razvoja gradu.....	31

1. SPLOŠNI OPIS IN UVODNA POJASNILA

1.1 Ozadje in opis projekta

Investitor (Grad Prestranek d.d., na Gradu 9, 6258 Prestranek) je podal pobudo za pripravo OPPN za celovito prenovo posestva Grad Prestranek. Predvideno območje OPPN obsega območja EUP z oznakami PR-003, PR-005, PR-006 in PR-011 ter del območja EUP z oznako PR-012. Površina območja je 8,9 ha. Predvidene prostorske ureditve obsegajo prenovo gradu, prenovo pomembnejših stavb na posestvu, odstranitev dotrajenih stavb, gradnjo nove stavbe kongresnega centra ter nove stavbe za gradom z wellnesom in kuhinjo, novo prometno ureditev, ureditve objektov in omrežij gospodarske javne infrastrukture ter krajinskoarhitekturno ureditev posestva.

1.2 Namen predhodne ocene vplivov na okolje

Namen predhodne ocene vplivov na okolje je ugotoviti pričakovane vplive z OPPN načrtovanih prostorskih ureditev ter jih ovrednotiti glede na predpise o varovanju / ohranjanju vode, bivalnega okolja in zdravja ljudi, narave (biotska raznovrstnost in naravnih vrednot) in kulturne dediščine v vplivnem območju plana. Predhodna ocena vplivov na okolje se izdelava za potrebe vloge za pridobitev odločbe o potrebnosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje.

1.3 Vsebina predhodne ocene vplivov na okolje

Predhodna ocena vplivov na okolje vsebuje naslednje vsebine:

- osnovni podatki o planu,
- podatki o stanju okolja na območju izvajanja plana,
- podatki o predpisih uporabljenih pri oceni vplivov plana,
- podatki o ugotovljenih vplivih plana in ocena vplivov,
- zaključek.

Uporabljeni so bili tisti predpisi s področja okolja, ki zagotavljajo varovanju / ohranjanju vode, bivalnega okolja in zdravja ljudi, narave (biotska raznovrstnost in naravnih vrednot) in kulturne dediščine v vplivnem območju plana.

Predhodna ocena vplivov na okolje je bila izdelana na podlagi:

- gradiva Grad Prestranek: Pobuda za pripravo občinskega podrobnega prostorskega načrta (september 2020),
- javno dostopnih podatkov in zakonskih izhodišč,
- strokovnih podlag za OPPN.

1.4 Metodologija izdelave predhodne ocene vplivov na okolje

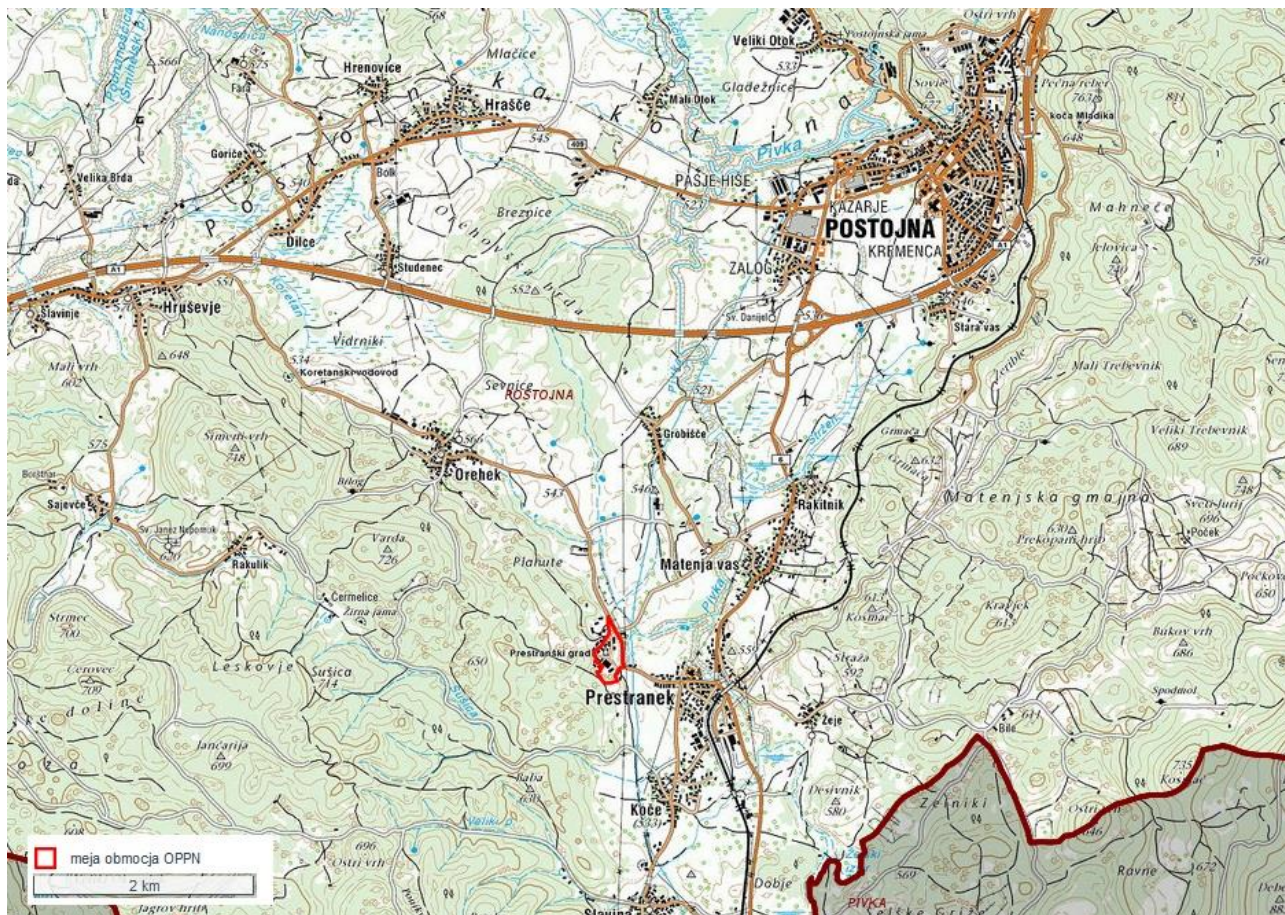
Za potrebe presoje in ocene vplivov plana na okolje smo smiselno izhajali iz Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05).

2. OPIS PLANA IN NJEGOVE GLAVNE ZNAČILNOSTI

2.1 Ime in območje izvajanja plana

Ime presojanega plana: OPPN Grad Prestranek.

Območje plana se nanaša na ureditev širše okolice gradu Prestranek severozahodno od naselja Prestranek (občina Postojna).

Slika 1: Prikaz širšega območja obravnave
(vir: GIS iObčina, 2020)

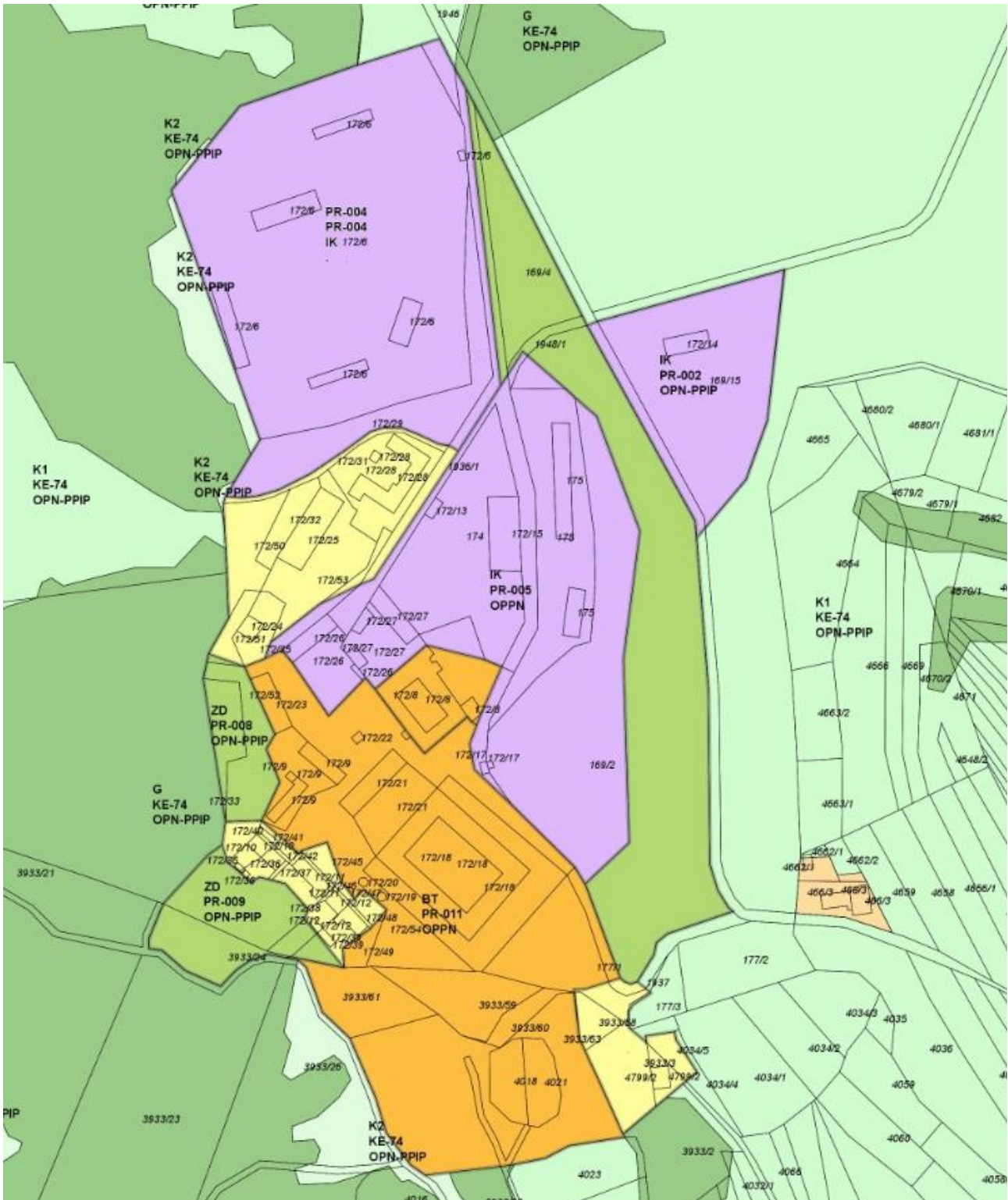
2.2 Izhodišča plana

Sedanji dvorec na Prestranku je nastal v 16. stoletju. V 18. je dvorec kupila notranjeavstrijska dvorna komora za potrebe kobilarne v Lipici, ki jo je komora od leta 1580 imela v lasti. Za te namene so zgradili nove hleve za konje, remizo za vozove, hlev za vprežno živino in skladišče za krmo. Sredi 19. stoletja so zgradili še obsežen hlev za okoli 190 žrebet.

Prestranek je skupaj s posestvi Škulje, Bile in Poček predstavljal gospodarski del kobilarne Lipica, na njem so pasli in pridelovali seno za potrebe Lipice. Prestranek je kot dvorna žrebčarna, enakovredna kobilarni Lipica, delovala do začetka 1. svetovne vojne, ko so konje prepeljali v Avstrijo, posestvo pa je postalo vojaško taborišče. Med obema vojnama je bil Prestranek pod upravo

italijanskega vojnega ministrstva, tam so se prav tako ukvarjali z rejo konj. Ob koncu 2. svetovne vojne je bil grad bombardiran in precej poškodovan. V petdesetih letih je zanj začela skrbeti Kmetijska zadruga Postojna, ki je opustila konjerejo.

V zadnjih letih se je konjereja na posestvo ponovno vrnila. Investitor namerava posestvo Grad Prestranek celovito prenoviti. Prvi korak je priprava občinskega podrobnega prostorskega načrta. Na spodnji sliki je prikaz namenske rabe in EUP po OPN Postojna, ki tudi določa pripravo OPPN.

Slika 2: Prikaz veljavne namenske rabe prostora na območju OPPN za Grad Prestranek (vir: gis.iobcina.si, 2020)

2.2.1 Stanje in značilnosti prostora

Objekti na obravnavanem območju so bili v preteklih stoletjih precej izropani, ob koncu druge svetovne vojne je bil grad tudi precej poškodovan. Stolpa na JV vogalu ne obstajata več, zaradi poškodb je bila porušena kapela. Odstranjeni so bili vsi elementi notranje opreme in večina stavbnega pohištva. Z izjemo obokanega hleva so bili odstranjeni vsi stavbni členi grajske stavbe. Streha je nova z nižjim naklonom in drugačno kritino.

Ostale stavbe so bile deloma predelane in osiromašene, nekatere med njimi tudi porušene. Prizidane so bile tudi posamezne nove stavbe, ki so v veliki meri spremenile logiko zunanjega prostora. Današnja podoba ne ustreza nekdanjemu pomenu tega posestva.

V zadnjih letih se je na posestvo ponovno vrnila konjereja. V vseh obstoječih objektih se nahajajo dejavnosti, ki podpirajo to osnovno vsebino in ob njej ponujajo še druge programe. Obstoječi objekti so ostali brez večjih predelav, z izjemo štirikrakega jahališča, v katerem je tudi gostinski program.

Kompleks sestavljajo sledeče stavbe – grad, zgrajen okoli notranjega dvorišča, senica, fantovska hiša in večji štirikraki objekt, v katerem je pokrita jahalnica. Na severovzhodnem delu terena pod gradom je več stavb iz različnih obdobj, namenjenih gospodarski rabi posestva. Nekatere ostale stavbe so tekom časa postale ruševine.

Območje predvidenega OPPN je veliko 8,9 ha. Obsega naslednje obstoječe objekte: grad, depandansa, senica, konjeniški center in še nekatere druge objekte, ki so predvideni za rušenje. Območje OPPN zajema površine obstoječih gozdnih, kmetijskih in prometnih površin (glede na dejansko rabo).

Predvideni OPPN se nahaja na sledečih varstvenih režimih:

- naravna vrednota Spodmol 1 pod Babo (št. 40838) - jama,
- naravna vrednota Spodmol 2 pod Babo (št. 40839) - jama,
- kulturni spomenik Prestranek – Grad Prestranek (EŠD 4894),
- vplivno območje Prestranek – Grad Prestranek (EŠD 4894).

Na preostala območja varstvenih režimov območje OPPN ne posega.

Pri naravnih vrednotah je potrebno opozoriti, da je v evidenci naravnih vrednot prišlo do napake. Lokacija navedenih jam, ki imajo status naravne vrednote, je namreč približno 2 km južneje kot je to razvidno iz naravovarstvenih evidenc. Prava lokacija jam je razvidna iz katastra jam (<https://www.katasterjam.si/>), kjer sta jami navedeni pod katastrskima številka 838 in 839. Da je pri lociranju jam potrebno upoštevati lokacijo navedeno v katastru jam, je potrdil tudi Inštitut za raziskovanje krasa v elaboratu št 45/16-17/20 (Drole, 2020; v prilogi). Na spodnjih slikah je grafičen prikaz lokacije naravnih vrednot, kot izhaja iz evidence naravnih vrednot in dejanska lokacija jam, kot izhaja iz katastra jam.

V nadaljevanju jam ne obravnavamo.

Slika 3: Prikaz lokacije jam Spodmol 1 pod Babo in Spodmol 2 pod Babo glede na evidenco naravnih vrednot
(vir: gis.iobcina.si, 2020)

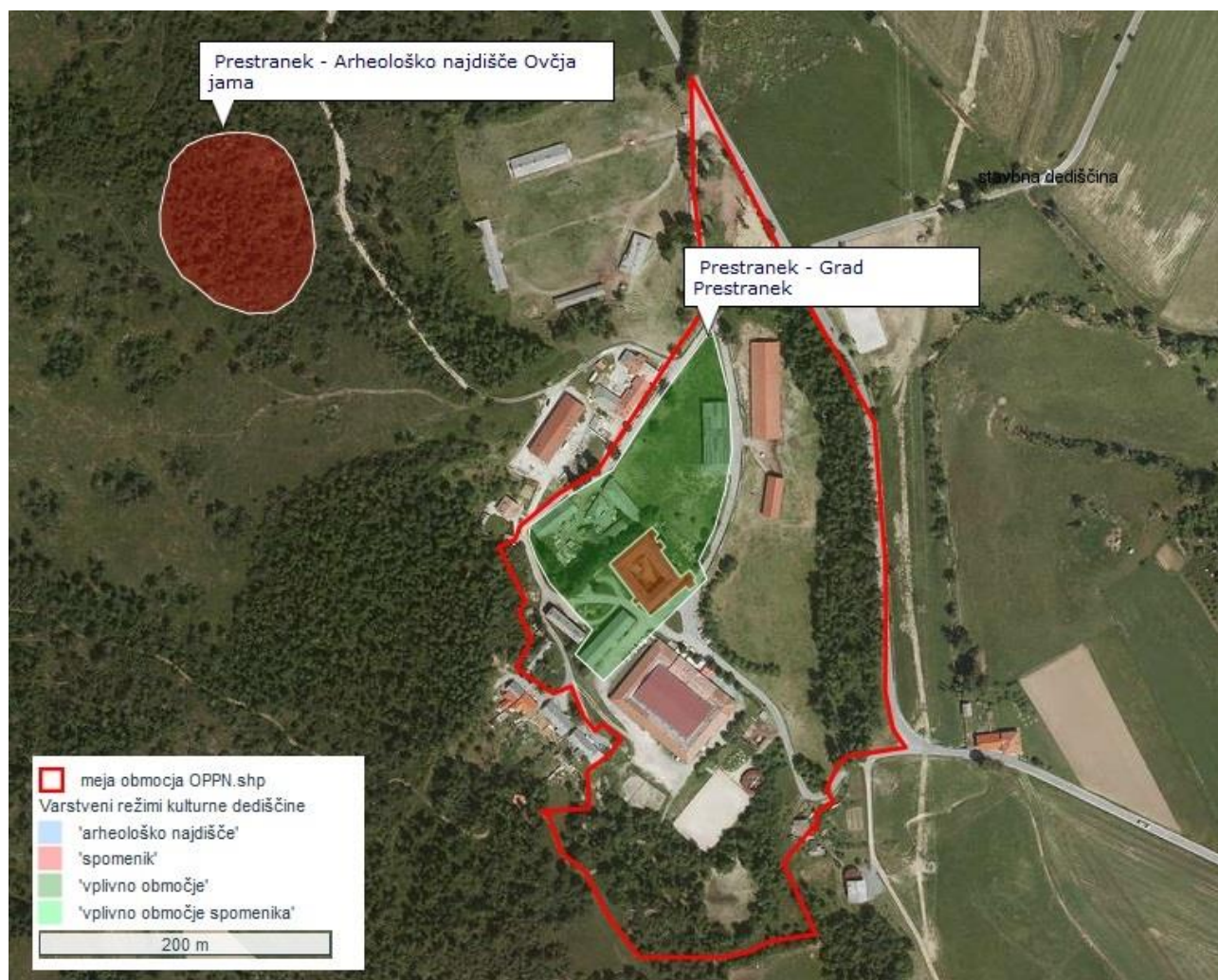

Slika 4: Razlika med starim (zelen trikotnik – leto 1955) in novim (rdeč krog – leto 2020) položajem obeh naravnih vrednot
(vir: Drole, 2020)

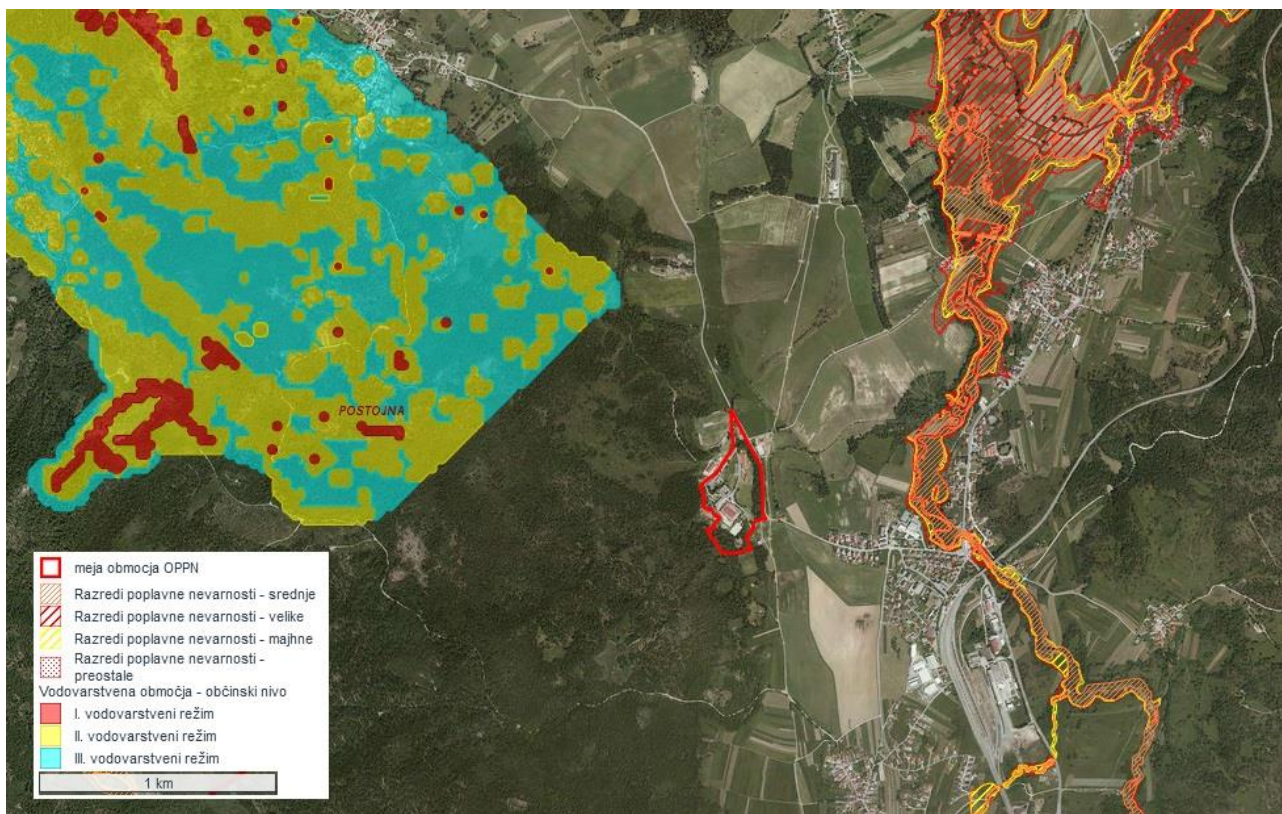
V nadaljevanju podajamo slikovni prikaz območja OPPN in njegove okolice ter različnih varstvenih režimov, ki se nahajajo na območju OPPN ali njegovi širši okolici.

Slika 5: Prikaz dejanske rabe na območju OPPN
(vir: gis.iobcina.si, 2020)

Slika 6: Prikaz kulturne dediščine na območju OPPN
(vir: gis.iobcina.si, 2020)

Slika 7: Prikaz poplavnih in vodovarstvenih območij na širšem območju OPPN
(vir: gis.iobcina.si, 2020)

2.3 Kratak opis nameravanih ureditev v okviru plana

Predvidene prostorske ureditve obsegajo:

- prenovo gradu,
- prenovo pomembnejših stavb na posestvu,
- odstranitev dotrajanih stavb, ki nimajo historične vrednosti in krnijo celotno podobo posestva,
- gradnjo nove stavbe kongresnega centra ter nove stavbe za gradom z wellnesom in kuhinjo,
- novo prometno ureditev – preureditev notranjih poti, mirujočega prometa ter dovozne ceste do stanovanjskih objektov na severnem obodu posestva,
- ureditve objektov in omrežij gospodarske javne infrastrukture,
- krajinskoarhitekturno ureditev posestva.

V programskem smislu na posestvu nekatere obstoječe dejavnosti ostajajo v istem obsegu (gojenje in oskrba do 70 konj, jahanje, šola jahanja), nekatere pa se širijo (turistična nastanitev s skupno do med 100 in 140 ležišči, gostinstvo s skupno do 140 sedišči). Dodajajo se novi programi v skladu z opredeljeno namensko rabo prostora (kongresni center z avditorijem s 150 sedišči, galerija, wellness, bazen, savne).

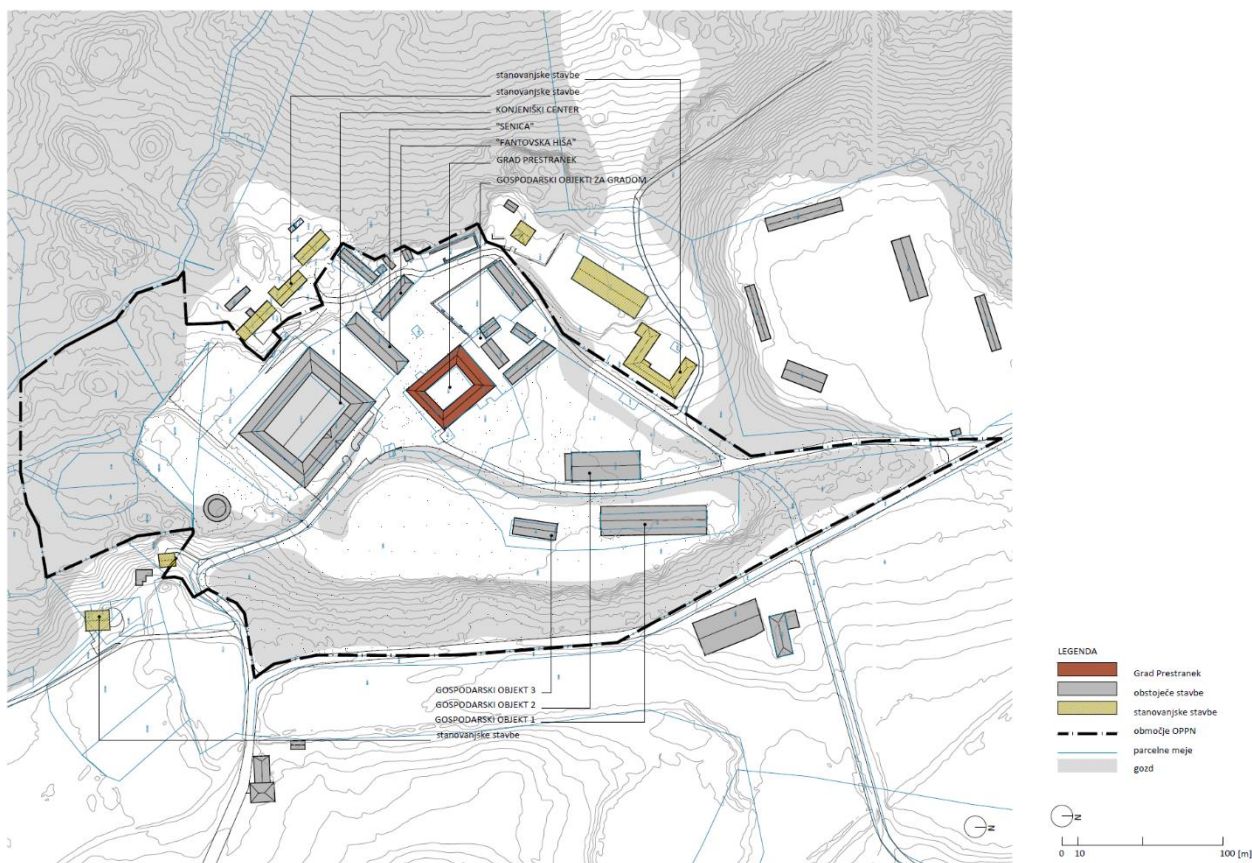
Predlagana je sprememba namenske rabe prostora v EUP PR-005 iz površin z objekti za kmetijsko proizvodnjo (IK) v površine za turizem (BT) med gradom in stanovanjskimi površinami severno od gradu – na območju predvidene gradnje kongresnega centra ter nove stavbe za gradom z wellnesom in kuhinjo (območje z oznako 2 na sliki 10). V postopku priprave OPPN se predlaga tudi preveritev

možnosti/smiselnosti spremembe namenske rabe prostora jugozahodnega dela EUP PR-011 iz površine za turizem (BT) v gozdno zemljišče (G) ali druge zelene površine (ZD) (območje z oznako 1 na sliki 10).

V OPPN bodo določene:

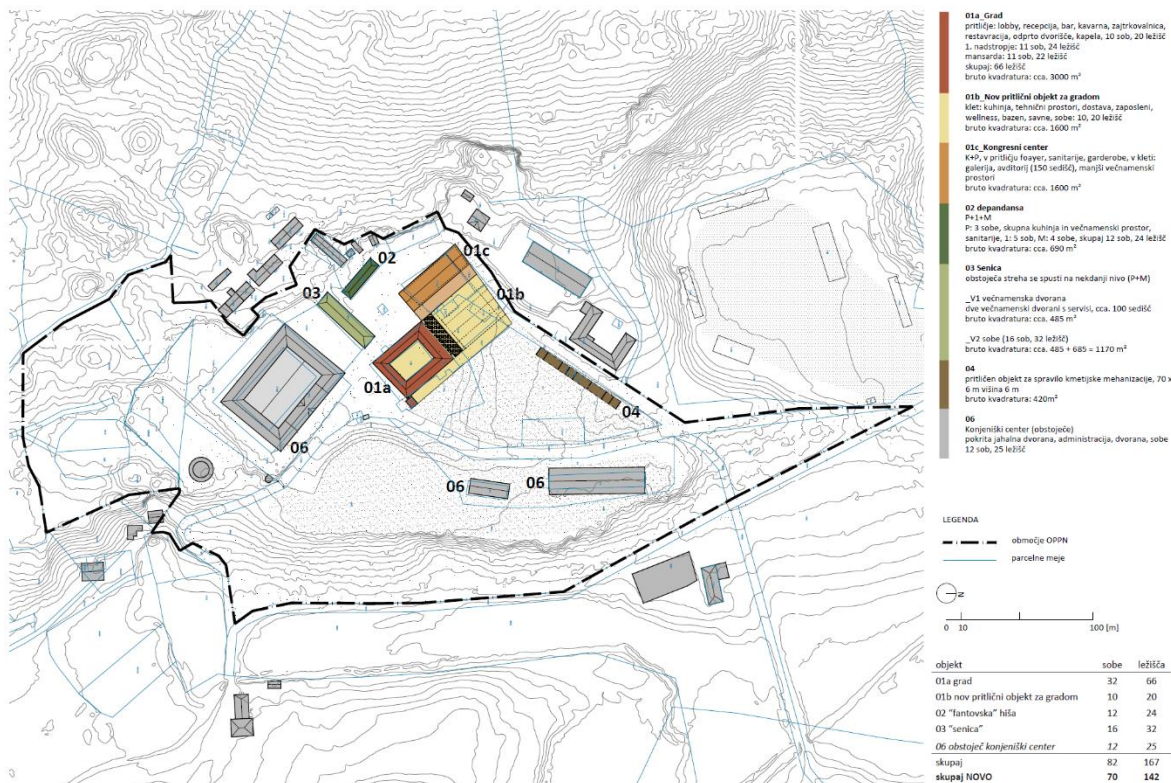
- arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev, ki bodo zagotavljale ohranjanje in krepitev prepoznavnih značilnosti prostora,
- rešitve in ukrepi za celostno ohranjanje kulturne dediščine, ki bodo zagotavljale skladnost prenove gradu in prostorskih ureditev v njegovem vplivnem območju s konceptom celostnega ohranjanja kulturne dediščine ter osnovnim režimom varstva ter dodatnim režimom varstva za območje stavbne dediščine;
- rešitve in ukrepi za varstvo okolja, naravnih virov in ohranjanje narave, ki bodo zagotavljale čim manjše vplive dejavnosti posestva na okolje ter kakovostno bivalno okolje tako za obiskovalce kot za stanovalce stanovanjskih površin na obodu posestva.

Sestavni del OPPN bo načrt parcelacije, v katerem bo določena nova meja parcele predvidene dovozne ceste do stanovanjskih objektov severozahodno in severovzhodno od posestva.

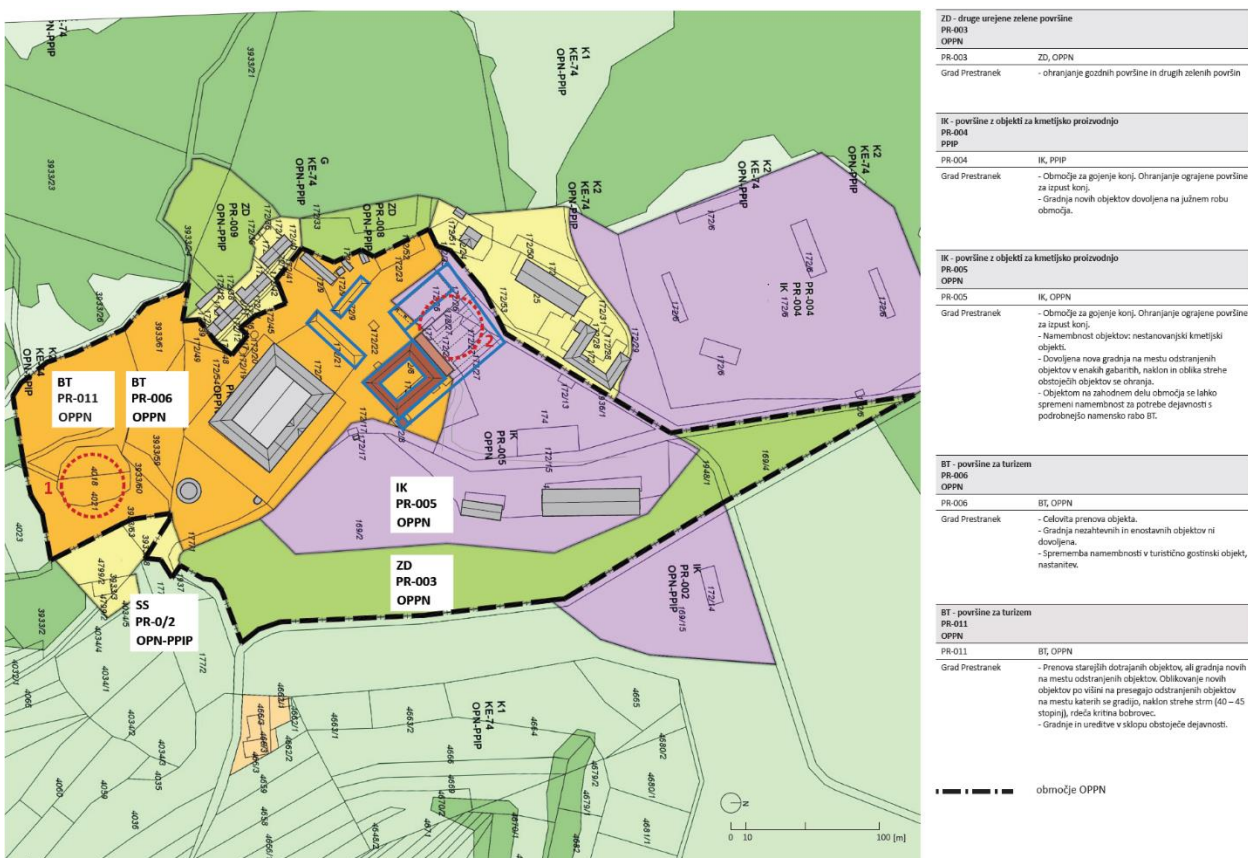

Slika 8: Prikaz obstoječega stanja na območju obravnavanega OPPN

Predhodna ocena vplivov na okolje za OPPN za Grad Prestranek

Slika 9: Prikaz predvidenega stanja na območju obravnavanega OPPN

Slika 10: Prikaz območij predlagane spremembe namenske rabe prostora na območju obravnavanega OPPN

2.4 Predvidene emisije, odpadki in ravnanje z njimi

Izvedba plana ne bo povzročala dodatnih emisij v zrak. Na območju je predvideno izvajanje kmetijske in turistične dejavnosti, ki nima emisij v zrak. Obravnavani OPPN ne predvideva povečanje obsega reje konj. Emisije vonjav bodo ostala na obstoječem nivoju.

Izvedba plana ne bo povzročala dodatnih emisij hrupa. Na območju je predvideno izvajanje kmetijske in turistične dejavnosti, ki ne bosta povzročali prekomernega hrupa.

Izvedba plana ne bo povzročala dodatnih emisij v tla. Na območju se že v obstoječem stanju izvaja kmetijska dejavnost povezana s konjerejo. Turistični objekti bodo priklopljeni na javno kanalizacijo ali lastno biološko čistilno naprave (preveritev bo predmet strokovnih podlag za OPPN).

Izvedba plana bo povzročila nastanek odpadkov zaradi obratovanja turističnih kapacitet. Nastali odpadki bodo vključeni v obstoječi sistem ravnanja z odpadki.

OPPN ne predvideva dodatnih obremenitev okolja zaradi osvetljevanja niti novih virov elektromagnetnega sevanja. Do dodatnega obremenjevanja podzemne vode ne bo prišlo.

3. IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO PREDHODNE OCENE VPLIVOV NA OKOLJE

3.1 Zakonske podlage

Predhodna ocena vplivov na okolje za OPPN Grad Prestranek je izdelana na podlagi naslednjih zakonskih predpisov:

SPLOŠNO

- Zakon o ohranjanju narave (ZON-UPB2) (Ur. l. RS, št. 96/04, 46/14, 31/18, 82/20)
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07, 108/09, 80/10 - ZUPUDPP, 43/11 - ZKZ-C, 57/12, 57/12 - ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO, 61/17 – ZUreP-2),
- Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/20, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 93/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE),

TLA

- Zakon o kmetijstvu (Ur. l. RS, št. 45/08, 57/12, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur. l. RS št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17)
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 34/08)

VODE

- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20)
- Uredba o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09, 68/12, 66/16)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur. l. RS št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17)
- Odlok o varstvu krajevnih vodnih virov v Občini Postojna (Ur. l. št., 50/98)
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11, 15/16)
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu onesnaževanja podzemne vode (Ur. l. RS, št. 49/06, 114/09, 53/15)
- Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17)

NARAVA

- Odlok o Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera (Ur. l. RS št., 43/14)
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02, 67/03)
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19)
- gis.iobcina.si, 2020, <https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=Postojna> (dostop: 9.9.2020)

- katasterjam.si, 2020. eKataster jam. <https://www.katasterjam.si/> (dostop: 9.9.2020)

3.2 Strokovne podlage

Predhodna ocena vplivov na okolje za OPPN Grad Prestranek je izdelana na podlagi naslednjih strokovnih podlag:

- Drole, F., 2020. Preveritev lokacije dveh jam na območju Gradu Prestranek. Inštitut za raziskovanje krasi ZRC SAZU Postojna, Titov trg 2, 6230 Postojna

4. PREDHODNA OCENA VPLIVOV NA OKOLJE

4.1 TLA

4.1.1 Stanje

Iz OPN Postojna izhaja, da je celotno območje OPPN opredeljeno kot stavbno zemljišče (BT, IK, ZD, SS).

Območje OPPN Grad Prestranek po dejanski rabi generalno gledano sestavljajo pozidane in sorodne površine na zahodni polovici območja, travniške površine v osrednjem delu in gozd na vzhodnem delu območja. Na skrajnem severu območja OPPN je majhna zaplata drugih kmetijskih površin.

Območje OPPN se ne nahaja na erozijskem območju ali plazovitem območju.

Območje OPPN se že stoletja uporablja v kmetijske namene (večji del tega obdobja za potrebe konjereje).

Na območju ni opredeljenih gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov ali gozdov s posebnim namenom.

4.1.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv

Glede na predvidene prostorske ureditve predvidevamo, da bi na kvaliteto tal ali na reliefne značilnosti območja lahko imela vpliv gradnja novih objektov s funkcionalnimi površinami, ureditev parkirnih površin, rušitev dotrajanih obstoječih objektov, odstranitev posameznih dreves ali gozdnega roba ali zasaditev novih posameznih dreves in zapolnitev gozdnega roba.

4.1.3 Ocena vplivov

Na območju OPPN ni plansko opredeljenih kmetijskih zemljišč, kar pomeni, da pri urejanju območja ne bo prišlo do poseganja na površine, ki se uporabljajo za kmetijsko proizvodnjo.

Zaradi ureditve območja OPPN bo prišlo do delne spremembe dejanske rabe tal iz pozidanih in sorodnih površin v travniške površine, iz gozda in travniških površin v pozidane in sorodne površine. Predvidene spremembe dejanske rabe se bodo dogajale v sklopu obstoječih stavbnih zemljišč. Zunanjim površinam, ki se trenutno uporabljajo za konjerejo, se namembnost ne bo spremenila. Zaradi rušitve objektov in gradnje objektov na drugih lokacijah, bo prišlo do prerazporeditve površin, kjer se bodo izvajale obstoječe dejavnosti povezane s konjerejo.

V sklopu ureditve območja OPPN niso predvidene aktivnosti, ki bi vključevale spremembo reliefnih značilnosti, ali bi kako drugače vplivale na stabilnost tal. Gradnja objektov bo smiselno umeščena v prostor tako, da bo predstavljala ali smiselno nadaljevanje obstoječih objektov ali pa bo v prostor umeščena na način, da se kar najbolj prilagodi obstoječemu terenu. Zaradi postavitve ali odstranitve objektov ne pričakujemo nastanka erozijskih območij.

Na območju OPPN je predvideno razvijanje konjereje, ki je bila na območju že tradicionalno prisotna. Maksimalno število konj, ki se bodo nahajali na posestvu je 70. Najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za živinska gnojila za takšno število živali, skladno z *Uredbo o varstvu voda pred*

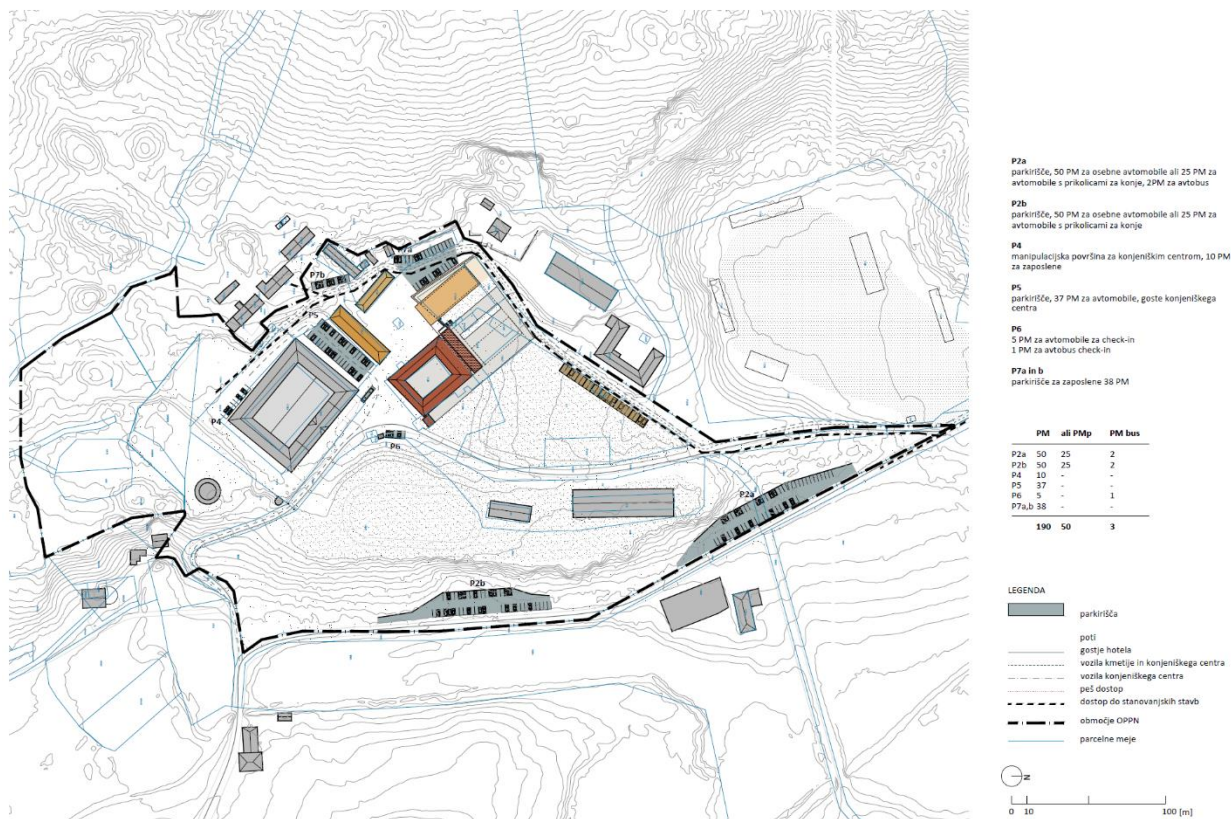
onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov, znaša 490 m³. V obstoječem stanju prostor za skladiščenje živinskih gnojil znaša ca. 200 m² in tako zadošča za šestmesečno skladiščenje. Živinska gnojila, ki nastanejo pri konjereji, se porabijo na ravni kmetijskega gospodarstva investitorja (slednji razpolaga s ca. 330 ha kmetijskih površin). Pri tem ne prihaja do prekomernega obremenjevanja tal z dušikom. Območje OPPN ne obsega gozdnih površin. V sklopu ureditve OPPN je ena od možnosti, da se območje z EUP oznako PR-011, ki ima opredeljeno namensko rabo površine za turizem (BT), po novem opredeli kot gozdno zemljišče (G) ali druge zelene površine (ZD). S stališča tal je takšna sprememba sprejemljiva.

Na tej stopnji načrtovanja še ni dokončne rešitve o ureditvi meteorne kanalizacije. Po varianti A bo ta speljana preko peskolovov v ločeno meteorno kanalizacijo v ponikovalnice oz. potok, meteorno kanalizacijo iz utrjenih površin (cesta, parkirišča) se bo preko lovilcev olj speljalo v ostalo meteorno kanalizacijo. Po varianti B se bo vsa meteorna voda speljala v meteorno kanalizacijo – način priklopa bo določil soglasodajalec in skrbnik omrežja. Obe varianti sta s stališča ohranjanja kvalitete tal sprejemljivi.

Tudi za odvajanje fekalne kanalizacije sta na tej stopnji predvideni dve varianti. Po varianti A bo priklop na javno kanalizacijo – način priklopa bo določil soglasodajalec. Po varianti B bo urejena lastna biološka čistilna naprava. Obe varianti sta s stališča ohranjanja kvalitete tal sprejemljivi.

Obravnavano območje se nahaja na krasu, ki je še posebej občutljiv na točkovna onesnaženja. Do tega lahko pride v primeru nesreč, ko pride do nenadzorovanih izpustov v okolje (npr. onesnažena voda). Ob upoštevanju obstoječe zakonodaje s področja ravnanja z živinskimi gnojili in odpadno komunalno ter meteorno vodo ocenjujemo, da vplivov na tla ne bo.

Na območju OPPN se glede na dejansko rabo nahaja nekaj površin opredeljenih kot gozd. Najbolj izstopa sklenjeno območje na vzhodnem robu območja OPPN. Glede na predlog umestitve parkirišč P2a in P2b (glej sliko spodaj) je razvidno, da bodo umeščena v ta gozdni pas. V primeru izvedbe bo prišlo do odstranjevanja dreves in poseganja v gozdni rob, ki bo po ureditvi parkirišč urejen na novo (glej tudi spodnjo sliko). Ureditev je sprejemljiva ob upoštevanju ukrepov, ki so navedeni v nadaljevanju.

Slika 11: Prikaz predvidenih lokacij za parkirišča na območju obravnavanega OPPN

4.1.4 Omilitveni ukrepi

Zaradi poseganja na površine opredeljene kot gozd predlagamo, da se v prostorski akt vključi naslednji ukrep:

- Pri urejanju gozdnih robov je potrebno uporabiti avtohtone, lokalno prisotne drevesne in grmovne vrste.

4.2 VODE

4.2.1 Stanje

Najbližji površinski vodotok je Pivka in je od OPPN oddaljen ca. 630 m proti vzhodu.

Najbližje poplavne površine se nahajajo ob reki Pivki in so od OPPN oddaljene ca. 620 m proti vzhodu.

OPPN se nahaja na območju vodnega telesa podzemne vode Kraška Ljubljana. Gre za dolomitni vodonosnik (prvi vodonosnik) in kraški vodonosnik (drugi vodonosnik).

Najbližje vodovarstveno območje (zavarovano z *Odlokom o varstvu krajevnih vodnih virov v Občini Postojna*) je od OPPN oddaljeno 830 m proti severozahodu.

4.2.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv

Glede na predvidene prostorske ureditve predvidevamo, da bi na kvaliteto vod lahko imela vpliv način shranjevanje živinskih gnojil, gnojenje kmetijskih površin v okolici, ravnanje z odpadnimi vodami, ki bodo nastale na območju OPPN, urejanje parkirnih površin in način odvajanja meteornih vod.

4.2.3 Ocena vplivov

OPPN na vodotok Pivka ne bo imel vpliva, saj je ta fizično preveč oddaljen za potencialne fizične vplive. Na območju OPPN se prav tako ne bodo izvajale dejavnosti, ki bi lahko imele vpliv na ta vodotok ali na njegove poplavne površine. Kmetijske površine v upravljanju investitorja in se uporabljajo za raztros živinskega gnoja, ki nastaja v sklopu dejavnosti na območju OPPN, se ne nahajajo v neposredni bližini vodotoka Pivka.

Na območju OPPN je predvideno razvijanje konjereje, ki je bila na območju že tradicionalno prisotna. Kot je bilo opisano v prejšnjem poglavju, obstoječe kapacitete za shranjevanje živinskih gnojil zadoščajo za predvideno število konj. Obseg kmetijskih površin, na katerih se bodo ta gnojila porabila, je tolikšen, da skladno z Uredbo o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov, ne bo prihajalo do prekomernega obremenjevanja tal z dušikom.

Del površin v lasti investitorja, ki se lahko uporabljajo za raztros živinskih gnojil, se nahaja na ožjem varstvenem pasu vodovarstvenega območja zavarovanega z *Odlokom o varstvu krajevnih vodnih virov v Občini Postojna*. Na teh površinah je v skladu z Odlokom dovoljen enkratni odmerek gnojil, če gre za količine največ do 60 kg N/ha. Glede na obseg hlevskega gnoja ki nastaja v sklopu reje konj na Gradu Prestranek in glede na obseg površin v lasti investitorja, ocenjujemo, da do prekomerne obremenitve z gnojili na vodovarstvenih površinah ne bo prišlo.

Na tej stopnji še ni dokončne rešitve o ureditvi meteorne kanalizacije. Po varianti A bo ta speljana preko peskolovov v ločeno meteorno kanalizacijo v ponikovalnice oz. potok, meteorno kanalizacijo iz utrjenih površin (cesta, parkirišča) se bo preko lovilcev olj speljalo v ostalo meteorno kanalizacijo. Po varianti B se bo vsa meteorna voda speljala v meteorno kanalizacijo – način priklopa bo določil soglasodajalec in skrbnik omrežja. Obe varianti sta s stališča ohranjanja kvalitete vod sprejemljivi.

Tudi za odvajanje fekalne kanalizacije sta na tej stopnji načrtovanja možni dve varianti. Po varianti A bo priklop na javno kanalizacijo – način priklopa bo določil soglasodajalec. Po varianti B bo urejena lastna biološka čistilna naprava. Obe varianti sta s stališča ohranjanja kvalitete tal sprejemljivi.

Obravnavano območje se nahaja na krasu, ki je še posebej občutljiv na točkovna onesnaženja. Do tega lahko pride v primeru nesreč, ko pride do nenadzorovanih izpustov v okolje (npr. onesnažena voda). Ob upoštevanju obstoječe zakonodaje s področja ravnanja z živinskimi gnojili in odpadno komunalno ter meteorno vodo ocenjujemo, da vplivov na vode ne bo.

V sklopu ureditve OPPN je ena od možnosti, da se območje z EUP oznako PR-011, ki ima opredeljeno namensko rabo površine za turizem (BT), po novem opredeli kot gozdno zemljišče (G) ali druge zelene površine (ZD). S stališča vod je takšna sprememba sprejemljiva.

4.3 NARAVA

4.3.1 Stanje

Najbližje Natura 2000 območje (SI3000174 Mrzla jama pri Prestranku) je od OPPN oddaljena ca. 150 m proti severozahodu.

Najbližje EPO (Mrzla jama pri Prestranku, id. 57500) je od OPPN oddaljena ca. 150 m proti severozahodu.

Najbližje zavarovano območje (Krajinski park Pivška presihajoča jezera) je od OPPN oddaljena ca. 2.700 m proti severozahodu.

4.3.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv

Glede na predvidene prostorske ureditve predvidevamo, da bi na lastnosti območij, ki so bile opredeljene kot naravovarstveno pomembne, lahko imele vpliv krajinskoarhitekturne ureditve območja OPPN, shranjevanje živinskih gnojil, gnojenje kmetijskih površin v okolici, ravnanje z odpadnimi vodami, ki bodo nastale na območju OPPN, urejanje parkirnih površin, način odvajanja meteornih vod.

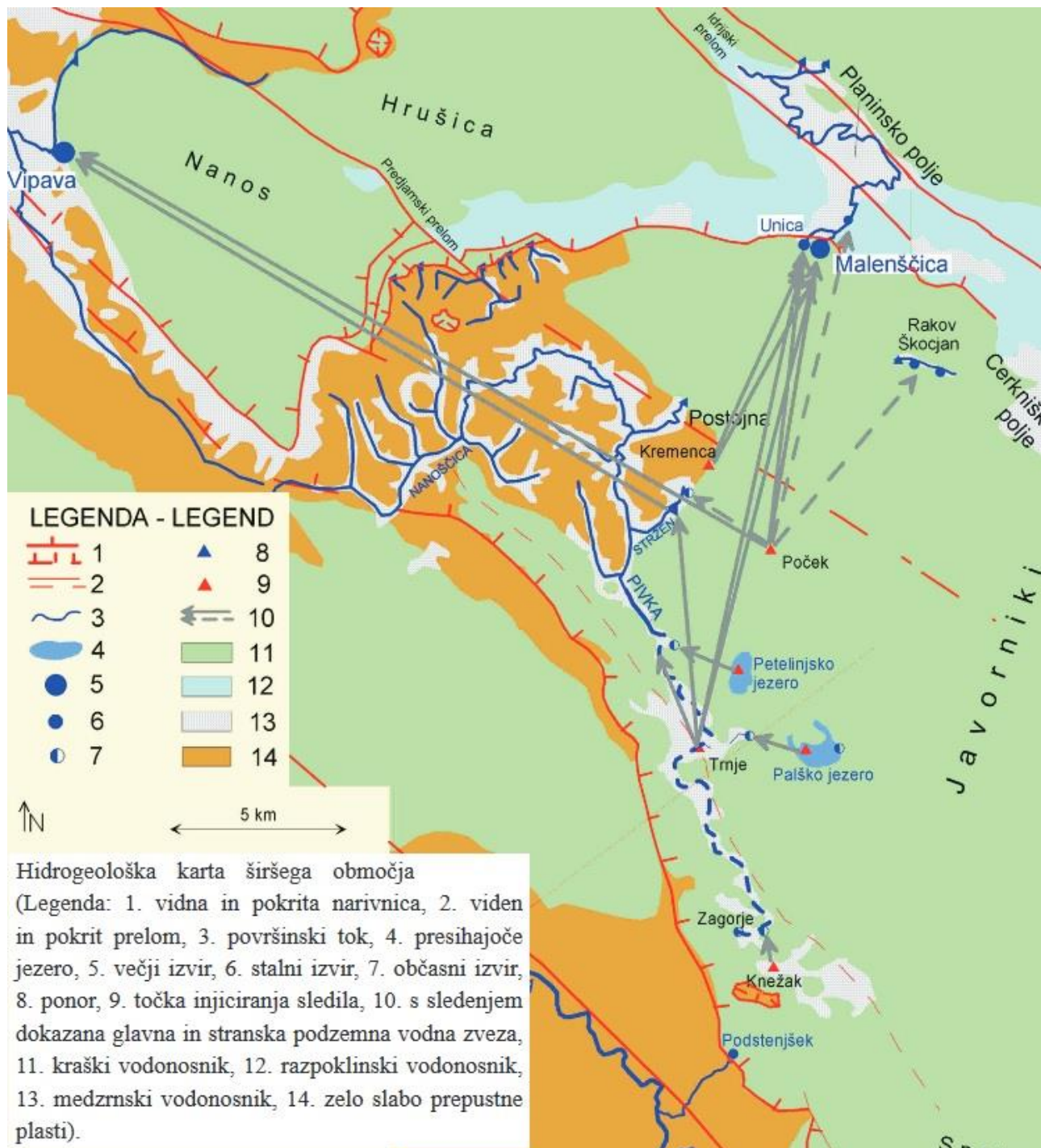
4.3.3 Ocena vplivov

V sklopu urejanja na območju OPPN so načrtovane rušitve dotrajanih in gradnje novih objektov, ureditev parkirišč na območju, kjer je zdaj gozd ter različne zasaditve. Naštete aktivnosti vključujejo gradbena in zemeljska dela, ki imajo za posledico razgaljene površine. Čeprav se takšne površine običajno hitro sanira, vedno obstaja možnost vnosa invazivnih tujerodnih rastlin. Poleg nenamernega vnosa je potrebno pozornost posvetiti tudi namernemu vnosu, ki se zgodi v primeru izbire neustreznih vrst za sanacijo gozdnega roba ali v okviru vrtnih zasaditev. V izogib temu predlagamo omilitvene ukrepe, ki so opisani v nadaljevanju.

Severozahodno od območja OPPN se nahaja Natura 2000 območje, ki se prekriva z EPO območjem. V obeh primerih je predmet varovanja Mrzla jama pri Prestranku s svojo okolico. OPPN s svojo prostorsko ureditvijo ali z dejavnostmi, ki se bodo izvajale v sklopu tega območja, ne bo imel fizičnih negativnih vplivov na ti dve naravovarstveni območji.

Potencialni negativni vpliv bi lahko predstavljal onesaženja povezana s shranjevanjem in raztrosom živinskih gnojil ali onesaženja povezana z odpadnimi vodami. Ob upoštevanju obstoječe zakonodaje s področja ravnanja z živinskimi gnojili in odpadno komunalno ter meteorno vodo ocenjujemo, da vplivov na naravovarstveni območji ne bo.

Zavarovano območje Krajinski park Pivška presihajoča jezera se nahajajo jugovzhodno od obravnavanega območja. Glede na hidrogeološko karto širšega območja (glej spodnjo sliko) leži obravnavano območje "dolvodno" od sistema Pivških jezer. To pomeni, da tudi v malo verjetnem primeru onesaženja zaradi ravnanja z živinskimi gnojili in odpadno komunalno ter meteorno vodo, negativnih vplivov na Pivška jezera ne bo.

Slika 12: Hidrogeološka karta širšega območja OPPN
(vir: Petrič & Kogovšek, 2005)

V sklopu ureditve OPPN je ena od možnosti, da se območje z EUP oznako PR-011, ki ima opredeljeno namensko rabo površine za turizem (BT), po novem opredeli kot gozdno zemljišče (G) ali druge zelene površine (ZD). S stališča varstva narave je takšna sprememba sprejemljiva.

4.3.4 Omilitveni ukrepi

Zaradi ohranjanja biodiverzitete predlagamo, da se v prostorski akt vključi naslednji ukrep:

- Na razgaljenih in degradiranih površinah je potrebno po končanih zemeljskih delih takoj začeti s sanacijskimi in zasaditvenimi deli. Sadi naj se avtohtone lokalno prisotne drevesne, grmovne in zeliščne vrste. V primeru, da slednje niso primerne za parkovne posaditve, naj se uporabi druge, a čim bolj sorodne vrste. Pri izbiri naj se preveri (strokovnjak ali ustrezna strokovna služba), da izbrane vrste niso neavtohtone za Slovenijo oziroma invazivne.

4.4 KRAJINA

4.4.1 Stanje

Po regionalni razdelitvi krajinskih tipov v Sloveniji je obravnavano območje del naslednje krajine:

- 4.2 Pivško-Cerkniška planota
- 4.2.1 Pivška planota

- OPPN leži nekako na meji med 4.2.1.02 Postojnska kotlina in 4.2.1.04 Zgornja Pivka

Pivško planoto na severu razmejuje hribovito območje Hrušice, na zahodu Nanos in nižje hribovje, ki ločuje spodnji sredozemski Kras od drugih kraških območij. Na jugu prehaja manj izrazito v dolino reke Reke, na vzhodu pa jo od Cerkniškega spet razmejujejo višje gore Javornikov. Ključne značilnosti te krajine so:

- valovita kraška planota s stožčastimi vrhovi na obrobju,
- tradicionalna kmetijska krajina,
- odprtost prostora,
- turistično območje (Postojnska jama),
- jame in gradovi, presihajoča jezera.

Najpomembnejša opredelilnica enote je relief, ki opredeljuje enotni videz rahlo valovite planote, jasno razmejene z obrobnim hribovjem. Pivška planota je valovita, sorazmerno pregledna, ki ne odkriva dinarske smeri, čeprav je obdana s svetom, ki ima izrazite dinarske poteze. Kraški pojavi na tem območju so ena večjih slovenskih znamenitosti (Postojnska jama). Med krajinske posebnosti te kraške planote se štejejo tudi manjša močvirja in presihajoča jezera.

4.4.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv

Glede na predvidene prostorske ureditve predvidevamo, da bi na krajino lahko imel vpliv odstranjevanje dotrajanih objektov, gradnja novih in prenova obstoječih objektov, spremembe v drevesni zasaditvi, krajinsko-arhitekturna ureditev posestva.

4.4.3 Ocena vplivov

Na obravnavanem območju je konjereja (s krajšo prekinitvijo po drugi svetovni vojni) tradicionalno prisotna že stoletja. Objekti, ki se nahajajo na območju OPPN, so bili v času obstoja posestva dodani, porušeni, njihova namembnost in vsebina se je spreminjala v skladu s trenutnimi potrebami. Današnja podoba ne ustreza nekdanjemu pomenu tega posestva.

Namen OPPN-ja je urediti kompleks na način, ki bi posestvu povrnil nekdanje dostojanstvo. V ta namen predlog ureditve območja predvideva ohranitev najpomembnejših stavb kompleksa in rušitev tistih, ki niso povezane z njegovo rabo v času 18. stoletja in krnijo njegovo celostno podobo. Nova zasnova predvideva ponovno vzpostavitev hierarhije stavb in praznih prostorov med njimi. Na osrednje mesto je postavljen grad. Osrednji prostor gradu je na južni strani okoli novega trga, proti vzhodu pa se odpira na prazen travnik, ki omogoča najpomembnejšo veduto na grad. V gradu se ohranja notranje dvorišče, ki bo poleg vstopnega trga osrednji odprti prostor kompleksa. Med senico in fantovsko hišo ter gradom se vzpostavlja drugo, odprto dvorišče kompleksa. Njegov severni del tvori nova stavba, ki je povezana z novim zaledjem gradu, umeščenim ob rob terena. Zaledni trakt je nizek in skuša tako ohraniti izpostavljenost lego gradu na manjši vzpetini.

Predvidene ureditve v sklopu urejanja območja OPPN ne bodo predstavljale bistvenih vplivov na krajino Pivška planota. OPPN predvideva celostno ureditev območja v sklopu katere bo imela

konjereja osrednjo vlogo. Slednja bo imela vpliv tudi na širšo okolico, natančneje na kmetijske površine (pašniki, travniki). Ocenjujemo, da bo predvidena dejavnost pozitivno vplivala na ohranjanje značilne krajinske podobe, ki obsega preplet drevesnih živic in kmetijskih zemljišč. OPPN predvideva celostno obnovo območja, ki bo vključevalo gradnjo oblikovno ustreznih objektov (razmerja, materiali, gabariti), kar bo znova pozitivno vplivalo na ohranjanje prvobitne poselitvene podobe.

4.4.4 Omilitveni ukrepi

Zaradi ohranjanja krajine predlagamo, da se v prostorski akt vključi naslednji ukrep:

- Pri urejanju gozdnih robov in parkovnih ureditev je potrebno uporabiti avtohtone, lokalno prisotne drevesne, grmovne in zeliščne vrste.

4.5 KULTURNA DEDIŠČINA

4.5.1 Stanje

Grad Prestranek (poznani tudi kot Edlingov dvorec in Dvorna žrebčarna Prestranek) je vpisan Register kulturne dediščine pod številko EŠD 4894 kot profana stavba. Grad je opredeljen kot spomenik lokalnega pomena, zavarovan z Odlokom o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Postojna (Uradne objave (Primorske novice), št. 29/84-337, Ur.l. RS, št. 30/91-1261). V Pravnih režimih varstva kulturne dediščine eVRD ima Grad Prestranek opredeljeno vplivno območje (glej sliko 6).

Zgodovina

Sedanji dvorec na Prestranku je nastal v 16. stoletju. Pozidali so ga baroni Edlingi. V 17. stoletju se je zamenjalo kar nekaj lastnikov, med drugim ga je kupil tudi cistercijanski samostan v Stični. Grof Gallenberg, ki je imel dvorec v najemu, je v njem vzdrževal kobilarno z 82 konji. V 18. stoletju je dvorec kupila notranjeavstrijska dvorna komora za potrebe kobilarne v Lipici, ki jo je komora od leta 1580 imela v lasti. Za te namene so zgradili nove hleve za konje, remizo za vozove, hlev za vprežno živino in skladišče za krmo. Sredi 19. stoletja so zgradili še obsežen hlev za okoli 190 žrebet.

Prestranek je skupaj s posestvi Škulje, Bile in Poček predstavljal gospodarski del kobilarne Lipica, na njem so pasli in pridelovali seno za potrebe Lipice. Prestranek je kot dvorna žrebčarna, enakovredna kobilarni Lipica, deloval do začetka 1. svetovne vojne, ko so konje prepeljali v Avstrijo, posestvo pa je postalo vojaško taborišče. Med obema vojnama je bil Prestranek pod upravo italijanskega vojnega ministrstva, tam so se prav tako ukvarjali z rejo konj. Ob koncu 2. svetovne vojne je bil grad bombardiran in precej poškodovan. V petdesetih letih je zanj začela skrbeti Kmetijska zadruga Postojna, ki je opustila konjerejo.

Med vsemi stavbami kompleksa je najpomembnejši grad. Ta je bil v prvotni zasnovi značilna renesančna grajska stavba, pozidana na nižji vzpetini z razgledom. Prvotno je bil zgrajen iz treh traktov postavljenih okoli notranjega dvorišča, katerega zadnjo stranico je predstavljal le zid. Leta 1735 so za potrebe konjereje dvorcu prizidali velik obokan hlev, ki je najmogočnejši prostor gradu, z posebej lepo oblikovano dvoriščno fasado. Ob severnem traktu so pozidali arkadni hodnik in na severovzhodnem vogalu dodali stolp kvadratne oblike, kjer je bila urejena kapela. Na severozahodnem vogalu sta bila dodana dva stolpa, ki sta prispevala k artikulaciji severne fasade in njeni grajski podobi.

Stopnja ohranjenosti

Stavba gradu skriva v sebi nekaj razvojnih faz (glej sliko 14). Prvotni trije trakti so danes še razpoznavni, prav tako prizidan večji hlev, ki ima ohranjen portal in dvoje oken na dvorišču. Volumen hleva je prostor z največjo izrazno močjo in je tudi najbolje ohranjen. Arkadni hodnik na dvorišču je doživel nekaj transformacij in danes ni v avtentični podobi.

Porušeni volumni kapele in severovzhodnega vogala so okrnili reprezentančno podobo gradu na zunanji strani. Prav tako tudi sprememba naklona strehe in odstranitev vseh elementov stavbnega pohištva. Notranji prostori gradu so bili večkrat predelani s predelnimi stenami. Notranja oprema ni ohranjena. Konstrukcijsko je grad v sorazmeroma dobrem stanju. Kamnito opečnati zidovi, lesene

etažne konstrukcije in obnovljeno leseno ostrešje. Kritina so valovite salonitne plošče, razen nad konjušnico, kjer je ohranjen opečni bobrovec.

Opravljene in predvidene raziskave

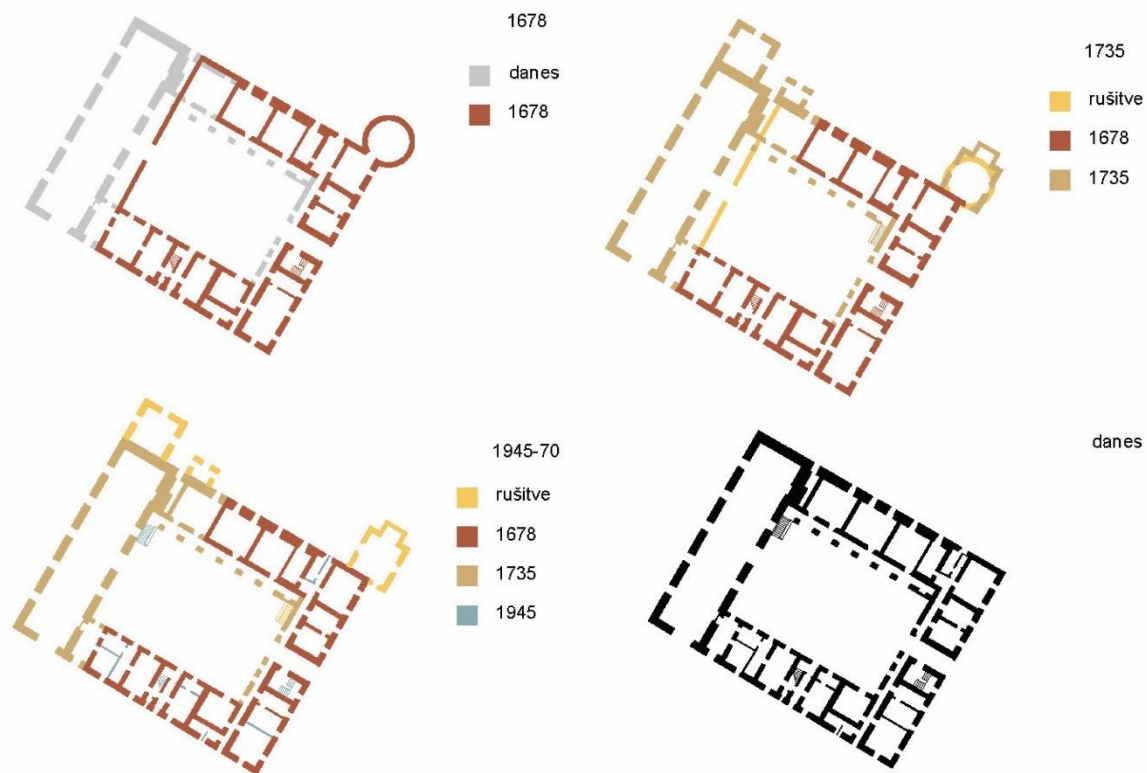
Za grad je bil izdelan konservatorski program (ZVKD OE Nova Gorica, Bojan Klemenčič, univ. dipl. um. zg., Prestranek – Grad Prestranek (EŠD 4894) Konservatorski program, julij 2003), ki je podal splošne konservatorske smernice.

Za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline – stolp na jugovzhodnem vogalu grada, je bilo izdano soglasje iz strani Ministrstva za kulturo št. 62240-156/2013/2, datum: 25.4.2013, vlagatelj: Avgusta d.o.o., Gregor Zupančič, Mestni trg 15, 5280 Idrija. Arheološki raziskavi je bila dodeljena koda 13-0059.

Pristojna enota ZVKDS, OE Nova Gorica, je z namero prenove gradu in nekaterimi prostorskimi, programskimi rešitvami že seznanjena in aktivno sodeluje tudi pri raziskavah in vzdrževalnih delih, ki potekajo na gradu. V skladu nujnih vzdrževalnih dela na gradu, ki so se v soglasju z ZVKD OE Nova Gorica pričela v drugi polovici julija 2020, se opravljajo tudi raziskave z namenom odkrivanja in razumevanja razvoja stavbe, njegovih konstrukcij in vrednotenja materialnega stanja. Ob prenovi gradu je pri posegih v zemlino predviden tudi arheološki nadzor, skladno s pogoji

Slika 13: Prikaz posestva v Franciscejskem katastru
(vir: <http://arsq.gov.si/Query/suchinfo.aspx>)

Slika 14: Shema razvoja gradu
(vir: Arrea d.o.o.)

4.5.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv

Glede na predvidene prostorske ureditve predvidevamo, da bi na kulturno dediščino lahko imel vpliv odstranjevanje dotrajanih objektov, gradnja novih in prenova obstoječih objektov, spremembe v krajinsko-arhitekturna ureditev posestva.

4.5.3 Ocena vplivov

Prenova stavb na posestvu in v vplivnem območju gradu predvideva odstranitev vseh tistih stavb, ki niso bile povezane z rabo gradu in krnijo njegovo podobo v prostoru. S prenovo se uredi nova hierarhija med stavbami in praznimi prostori med njimi. Na osrednje mesto je postavljen grad v katerem se ohranja odprto notranje dvorišče, ki bo poleg vstopnega trga osrednji odprt prostor kompleksa. Okrog gradu se puščajo odprte površine trga pred glavnim vhodom in jase na vzhodni strani, preko katere se odpira najlepši pogled na grad. Ostali objekti, ki so bili del nekdanje zasnove – senica in fantovska hiša imajo predvidene nove vsebine, povezane s programom grajske stavbe. Med njimi se vzpostavlja drugo odprto dvorišče. Severni rob, kjer so danes gospodarske stavbe, ki so bile dograjene v 20. st., je predvidena njihova odstranitev in izgradnja nove stavbe z nizkim gabaritom, ki tako skuša ohranjati izpostavljeno lego gradu. V tej stavbi so locirani vsi podporni in dopolnilni programi, ki se povezujejo z novo vsebino v gradu. Nekdanji stolp na jugovzhodnem vogalu gradu se reinterpreterira z novim volumnom, ki povzema nekdanjo kapelo. Ob konjušnici na severni strani gradu je predviden manjši volumen za potrebe hotelske kuhinje.

Ohranja se celotno pojavnost gradu, njegove tlorisne in višinske gabarite. Predvidena je menjava strehe, ki se jo prilagodi nekdanji višini in naklonu, ki je bil nekoliko strmejši. Ohranja se konstrukcijsko zasnovo in materialnost gradu, kjer to ni mogoče se z novimi posegi ustvari ustrezen dialog z obstoječim (uporaba podobnih materialov, tehnik, konstrukcijskih principov, ...). Stavbno pohištvo ni ohranjeno in se zamenja z novim, ki ustreza takemu tipu prenove. Notranja oprema ni ohranjena. Nova bo upoštevala specifične podobnih prostorov pri nas ter skušala poudariti predvsem gabarite notranjih prostorov. Streha stavbe »senica« je bila v preteklosti nadvišana. Predvidena je vzpostavitev nekdanje višine, ki prostorsko stopi v ozadje in poudari grad.

Prenova grad ohranja v avtentičnih gabaritih, zasnovi pročelij, tlorisni razporeditvi, materialih, konstrukcijskih rešitvah in odstranjuje moteče elemente, ki danes manjšajo njegovo kulturno vrednost in pojavnost v prostoru. Z umeščanjem novega programa se zagotavlja trajnostni razvoj stavb in posestva na način, ki bo zagotavljal potrebe današnjega časa in ščitil spomenik za naslednje generacije, tako da zagotavlja gospodarsko stabilne temelje za ohranjanje spomenika. S prenovo se osmišlja in ozavešča pomen gradu in posestva v navezavi na nekdanjo dvorno kobilarno Lipica.

Prostor okrog gradu skupaj z nekaterimi stavbami (senica in fantovska hiša) varuje vplivno območje spomenika. Posegi okrog spomenika predvidevajo odstranitev motečih elementov in zasnovo novih stavb, krajine na način, ki spomeniku povrnejo nekdanjo pozicijo in pomen v prostoru in tako ohranjajo celovitost spomenika v okolju. Nov program se prilagaja tej novi zasnovi širšega prostora, funkcije so skoncentrirane v obstoječih in novih stavbah, medtem ko krajina ostaja prazna, odprta – travniki s poudarjenimi robovi – drevored.

4.5.4 Omilitveni ukrepi

Zaradi ohranjanja kulturne dediščine predlagamo, da se v prostorski akt vključi naslednji ukrep:

- Pri podrobnejšem načrtovanju gradu se upošteva ugotovitve raziskav, ki potekajo v sklopu nujnih vzdrževalnih del na gradu.

4.6 HRUP

4.6.1 Stanje

Predvideno parkirišče za obiskovalce P2a bo imelo kapaciteto 50 PM za osebne avtomobile ali 25 PM za avtomobile s prikolicami za konje, 2 PM za avtobus (glej tudi Slika 11).

Predvideno parkirišče za obiskovalce P2b bo imelo kapaciteto 50 PM za osebne avtomobile ali 25 PM za avtomobile s prikolicami za konje.

Za potrebe parkiranja v primeru večjih prireditev se bodo organizirala priložnostna parkirišča.

4.6.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv

Glede na predvidene prostorske ureditve predvidevamo, da bi na povečane ravni hrupa lahko imel vpliv povečan promet v naseljih na poti do gradu Prestranek.

4.6.3 Ocena vplivov

Iz pobude izhaja, da je v sklopu gradu predvidena ureditev turističnih nastanitev s skupno od 100 do 140 ležišči ter gostinski objekt s skupno do 140 sedišči. Kongresni center z avditorijem ima predvideno 150 sedišč. Vse to je obseg, ki ne predstavlja bistvenih povečanj prometa skozi dostopna naselja. Predvidena parkirišča za obiskovalce tudi niso velika in ne bodo predstavljala bistvenega vira hrupa.

OPPN se nahaja v neposredni bližini obstoječe poselitve (samostojni enodružinski stanovanjski objekti). Dejavnosti predvidene z OPPN niso takšne, ki bi povzročale hrup, zato ocenjujemo, da negativnih vplivov ne bo.

4.7 JAVNA RAZSVETLJAVA

4.7.1 Stanje

Na območju OPPN je prisotna javna razsvetljava.

4.7.2 Predvideni posegi, ki bi lahko imeli vpliv

Glede na predvidene prostorske ureditve predvidevamo, da bi negativne vplive lahko imela ureditev neustrezne javne razsvetljave.

4.7.3 Ocena vplivov

Neustrezna javna razsvetljava ima lahko negativne vplive na ljudi. Predlagamo omilitven ukrep.

4.7.4 Omilitveni ukrep

Predlagamo, da se v prostorski akt vključi naslednji ukrep:

- Pri urejanju javne razsvetljave naj se uporabijo svetilke, ki svetijo v barvi svetlobe 2700 K. Takšna barva svetlobe je s stališča zdravja ljudi priporočljiva, saj je bolj sorodna naravni svetlobi in ima kot taka manjši vpliv na spremembe v izločanju melatonina, ki igra pomembno vlogo pri uravnavanju cirkadijalnih ritmov in posledično vplivih na zdravje.

5. ZAKLJUČEK

Iz predhodne ocene vplivov na okolje za OPPN za Grad Prestranek izhaja, da ne bo prišlo do pomembnih vplivov na okolje in da so vse predvidene prostorske ureditve okoljsko sprejemljive. Ocenjeno je, da bo mogoče vsa vprašanja varovanja / ohranjanja vode, bivalnega okolja in zdravja ljudi, narave (biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot) in kulturne dediščine na območju OPPN oz. v vplivnem območju plana učinkovito rešiti neposredno v postopku priprave OPPN. Izpostavljamo, da je pri zasnovi prenove Gradu Prestranek že sedaj sodelovala pristojna služba za varstvo kulturne dediščine. Njeno aktivno sodelovanje je predvideno tudi med pripravo OPPN.